

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Evy Sakálovej a sudcov JUDr. Petra Priehodu a JUDr. Ľubora Šeba, v právnej veci žalobcov **1/ MUDr. M. P.**, bývajúcej v N., zastúpenej JUDr. R. H., advokátom so sídlom v N., **2/ Mgr. H. G.**, bývajúcej v N., zastúpenej Mgr. S. P., advokátom so sídlom v N., **3/ V. F.** bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. R. H., advokátom so sídlom v N., proti žalovaným **1/ E. S.**, bývajúcej v N., **2/ Ing. M. V.**, bývajúcej v Z., **3/ J. B.**, bývajúceho vo V., všetci zastúpení JUDr. E. S., advokátkou so sídlom v N., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp.zn. 12 C 130/1998, o dovolaniach žalobcov 1/, 2/, 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 13. septembra 2007 sp.zn. 9 Co 134/2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 13. septembra 2007 sp.zn. 9 Co 134/2006 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Nitra rozsudkom z 11. októbra 2005 č.k. 12 C 130/1998-291 zamietol žalobu žalobcov, ktorou sa domáhali určenia, že do dedičstva po nebohej M. B. a po nebohej V. F. patrí diel C. o výmere X. m², pričlenený k parcele č. X. tak ako je to zakreslené v grafickom náčrte znaleckého posudku č. X. Ing. I. z 24. mája 2005 a určenia, že do dedičstva po nebohom J. B. a nebohej M. B. patrí časť nehnuteľnosti o výmere X. m² nachádzajúca sa v obci N., na liste vlastníctva č. X. ako parcela č. X. – zastavaná plocha o výmere X. m², tak ako to je zakreslené v grafickom náčrte znaleckého posudku č. X. Ing. I.

z 24. mája 2005 pre parcelu č. X. po odčlenení časti C.. Žalobcom 1/ až 3/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovaným 1/ až 3/ náhradu trov konania 0 Sk, na účet právnej zástupkyne JUDr. E. S., advokátky so sídlom v N.. Tiež im uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy štátu vo výške 10 610 Sk na účet súdu prvého stupňa. V dôvodoch rozhodnutia poukázal súd prvého stupňa na to, že nehnuteľnosť, ku ktorej sa žalobcovia domáhajú určenia vlastníckeho práva nie je vytvorená z tej, ktorú kúpili ich právni predchodcovia, pričom nebolo preukázané tvrdenie žalobcov o faktickom užívaní spornej nehnuteľnosti, teda ich držba, a taktiež nebol predložený objektívny dôkaz preukazujúci opodstatnenosť (dobromyseľnosť držby) ani právny titul, na základe ktorého mali právni predchodcovia žalobcov vstúpiť do užívania spornej nehnuteľnosti, ku ktorej sa domáhali určenia vlastníckeho práva.

Na základe odvolania žalobcov konal vo veci Krajský súd v Nitre, ktorý rozsudkom z 13. septembra 2007 sp.zn. 9 Co 134/2006 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a žalobcom 1/ až 3/ uložil povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne žalovaným 1/ a 3/ náhradu trov odvolacieho konania v sume 10 480,35 Sk JUDr. E. S., advokátke so sídlom v N.. V dôvodoch rozhodnutia sa odvolací súd stotožnil so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvého stupňa, z ktorých mal preukázané, že žalobcovia nepreukázali, že ich právni predchodcovia boli vlastníkami nehnuteľnosti, ktorej sa domáhali určenia vlastníckeho práva.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia. Žiadali zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V dôvodoch dovolania poukázali na to, že žalobcom ako účastníkom konania bola odňatá možnosť konať pred súdom postupom odvolacieho súdu, keď dňa 13. septembra 2007 pojednával vo veci v neprítomnosti žalobcov a ich právnych zástupcov napriek tomu, že svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnili, pričom uviedli vážne dôvody na odročenie pojednávania a súd ich žiadosti o odročenie pojednávania nevyhovel. Žalobcovia 1/ a 3/ v dôvodoch dovolania poukazovali na to, že trvali na tom, aby ich právny zástupca bol osobne prítomný na pojednávaní odvolacieho súdu. Pokiaľ mu v tom bránili okolnosti spočívajúce v tom, že v ten istý deň mal pojednávanie v inej trestnej veci, ktorá bola vytýčená skôr, pričom klient tiež trval na osobnej účasti právneho zástupcu pri obhajobe, potom išlo o vážne dôvody, pre ktoré žiadali odročiť pojednávanie a vytýčiť nový termín pojednávania vo veci. Pokiaľ tak odvolací súd neurobil, odňal im možnosť konať pred súdom tým, že sa nemohli osobne zúčastniť

odvolacieho pojednávania a predniesť svoje návrhy vo veci tak, ako im to umožňujú Občiansky súdny poriadok.

Žalobkyňa 2/ v podanom dovolaní poukazovala na to, že sa nemohla dostaviť na pojednávanie odvolacieho súdu dňa 13. septembra 2007 z dôvodu zdravotných ťažkostí, čo potvrdila jej obvodná lekárka a mala teda objektívny dôvod nezúčastniť sa pojednávania odvolacieho súdu. Pojednávania odvolacieho súdu sa však chcela osobne zúčastniť a vyjadriť sa k predmetu sporu, čo jej bolo postupom odvolacieho súdu znemožnené. Odvolací súd svojím postupom tak porušil nielen ich práva, ktoré im priznáva Občiansky súdny poriadok ale i ústavné právo, ktoré im zaručuje, aby sa mohli osobne zúčastniť pojednávania aj pred odvolacím súdom. V danom prípade teda u žalobcov 1/, 2/, 3/ boli splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p.

Žalovaní 1/ až 3/ žiadali dovolanie žalobcov odmietnuť z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. Okrem toho poukázali na to, že podľa ich názoru neboli splnené podmienky pre prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p., lebo odvolací súd v dôvodoch rozhodnutia dostatočne odôvodnil svoj procesný postup, ktorým nariadil pojednávať v neprítomnosti žalobcov a ich právnych zástupcov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal predovšetkým, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovia podali dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie súdu prvého stupňa vo veci samej.

Prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme upravuje § 237 ods. 1 až 4 O.s.p.

Pri potvrdzujúcom rozsudku odvolacieho súdu je dovolanie prípustné len vtedy, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci však z výroku rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva, že by proti svojmu potvrdzujúcemu rozsudku pripustil dovolanie. Dovolanie podľa § 238 ods. 3 O.s.p. nebolo prípustné, pričom neboli dané ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v § 238 ods. 1, 2 až 4 O.s.p.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., či len na skúmanie existencie vady dovolateľmi priamo namietanej (§ 237 písm.f/ O.s.p.), ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. So zreteľom na dovolateľmi tvrdenú procesnú vadu, zameral sa osobitne na otázku splnenia podmienky prípustnosti dovolania podľa § 237 písm.f/ O.s.p.

Podľa § 237 písm.f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.).

Takýmto procesným právom účastníka je aj, aby rozhodnutie súdu prvého stupňa, s ktorým nesúhlasí, bolo na základe jeho odvolania preskúmané odvolacím súdom a za jeho prítomnosti.

Podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. na prejednanie odvolania nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie, na ktoré v súlade s § 211 ods. 2 O.s.p. predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná. Súd vec môže prejednať v neprítomnosti účastníkov, ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie (§ 101 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd uznesením na pojednávaní 13. septembra 2007 nariadil vec prejednať podľa § 101 ods. 2 O.s.p. v neprítomnosti účastníkov a ich právnych zástupcov.

V podanom dovolaní žalobcovia poukazovali na to, že odvolací súd prejednal vec v ich neprítomnosti, hoci sa na pojednávanie odvolacieho súdu ospravedlnili a požiadali o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu, pričom ich návrhu na odročenie pojednávania nebolo vyhovené, a tým im bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.) a vyjadriť sa k predmetu sporu v rámci odvolacieho konania.

Pri skúmaní prípustnosti dovolania podľa § 237 písm.f/ O.s.p. v danej veci bolo potrebné posúdiť, či podané žiadosti o odročenie pojednávania žalobcov 1/, 3/ a žalobkyne 2/ obsahovali také dôležité dôvody, ktoré boli dôvodom na odročenie odvolacieho pojednávania.

Z obsahu spisu vyplýva, že právny zástupca žalobcov 1/, 3/ žiadosťou na č.l. 355 spisu požiadal o odročenie odvolacieho pojednávania vytýčeného na deň 13. septembra 2007 z dôvodu, že v tento deň má pojednávanie v trestnej veci na Okresnom súde Bratislava II, ktoré bolo vytýčené skôr, pričom klient, ktorého obhajuje nesúhlasí s tým, aby ho pri obhajobe zastupoval iný advokát. Taktiež žalobcovia 1/ a 3/ nesúhlasili s tým istým, aby ich na odvolacom pojednávaní zastupoval iný advokát a trvali na jeho osobnej účasti.

V zmysle ustálenej súdnej praxe kolízia pojednávania nie je sama osebe vážnym dôvodom na odročenie pojednávania. V tomto smere odvolací súd proti záveru odvolacieho súdu nemá námietky. Nestotožňuje sa však s názorom, že pokiaľ účastník v plnomocenstve súhlasil s tým, aby sa dal právny zástupca zastúpiť iným advokátom, potom advokát mal tak urobiť a na odvolacie pojednávanie zabezpečiť zástupcu. Ak tak neurobil, tak mohol odvolací súd pojednávať pre jeho nečinnosť aj v jeho neprítomnosti.

V zmysle § 25 ods. 1 O.s.p. ako zástupcu si účastník môže zvoliť advokáta. Advokát je oprávnený dať sa zastupovať iným advokátom, ako ďalším zástupcom, prípadne advokátskym koncipientom, ktorého zamestnáva (§ 25 ods. 3 O.s.p.). V súlade s týmto ustanovením je aj § 16 ods. 1 a 2 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii. Podľa § 16 ods. 3 zákona č. 586/2003 Z.z. však zastupovanie iným advokátom, advokátskym koncipientom alebo iným zamestnancom advokáta nie je možné proti vôli klienta. Ak teda klient advokáta pri procesnom úkone trvá na jeho osobnej účasti a nesúhlasí s tým, aby ho zastupoval iný

advokát (najmä, ak ide o konanie o odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa, ktoré nebolo v jeho prospech) tak potom tento nemôže proti jeho vôli zabezpečiť substitúta. Jeho nekonanie preto nemožno charakterizovať z tohto dôvodu ako nečinnosť. Ak advokát z tohto dôvodu požiadal o odročenie pojednávania, bolo to v spojitosti aj s existujúcou kolíziou pojednávani potrebné považovať za dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania. Pokiaľ odvolací súd dospel k inému záveru, nepovažoval ho dovolací súd za správny. Tým, že odvolací súd neodročil pojednávanie podľa § 119 ods. 1 vety prvej O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p., hoci preto existoval zákonný dôvod, odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom.

Právny zástupca žalobkyne 2/ požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu, že pre chorobu sa žalobkyňa nemôže zúčastniť pojednávania, pričom trvala na svojej osobnej účasti na pojednávani.

V zmysle § 215 vety druhej O.s.p. účastník má právo na odvolacom pojednávani sa vyjadriť a predniesť svoje návrhy k predmetu sporu. Má teda právo osobne sa zúčastniť odvolacieho pojednávania, pokiaľ sa tohto práva výslovne nevzdá, alebo ho nevyužije tým, že sa na pojednávanie ako riadne predvolaný účastník nedostaví, ani nepožiadá z dôležitého dôvodu o odročenie.

Žalobkyňa 2/ pre chorobu požiadala o odročenie odvolacieho pojednávania, čo odôvodňovala priepustkami od svojho ošetrujúceho lekára na deň 12. a 13. septembra, teda aj deň odvolacieho pojednávania. Odvolací súd predložené priepustky neuznal ako dôvod pre odročenie pojednávania, lebo z nich nevyplývalo, že by žalobkyňa 2/ mala také zdravotné problémy, pre ktoré by sa nemohla dostaviť na pojednávanie odvolacieho súdu.

K tomu treba poznamenať, že ak odvolací súd na jednej strane považoval za preukázané, že žalobkyňa na vyšetrení u lekára bola, a toto nespochybnil, potom len lekár, ktorý priepustku potvrdzoval, sa mohol odborne vyjadriť k otázke, či zdravotný stav žalobkyne 2/ umožňoval zúčastniť sa odvolacieho pojednávania. Pokiaľ mal súd o tom pochybnosti, ale nemal dostatok podkladov, mal túto okolnosť preveriť aj v záujme zachovania ústavného práva účastníka na to, aby sa vec prerokovala v jeho prítomnosti a vec v jeho neprítomnosti neprejednať.

Záver odvolacieho súdu, keď vyvodil, že žalobkyňa 2/ nemala také zdravotné problémy, ktoré by jej bránili v účasti na pojednávaní, bolo vzhľadom na hore uvedené potrebné považovať za predčasný a ako taký nemohol byť dôvodom k tomu, aby súd pojednával bez prítomnosti účastníka podľa § 101 ods. 2 O.s.p.

Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd prejednal vec bez toho, aby boli splnené podmienky § 101 ods. 2 O.s.p. na prejednanie veci bez prítomnosti účastníkov, čím odňal žalobcom možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p.

Uvedená procesná vada zakladala prípustnosť dovolania a bola tiež dôvodom, pre ktorý bolo potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť podľa § 243b ods. 1 O.s.p. a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 prvá veta O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Vzhľadom na vadu podľa § 237 písm.f/ O.s.p., ktorá zakladala prípustnosť dovolania v danej veci, sa dovolací súd nezaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia a dôvodmi, v ktorých žalobcovia poukazovali na nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, pretože zaujímať stanovisko k nim by bolo za daného stavu predčasné.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. marca 2008

Za správnosť vyhotovenia :

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu